

Budgetunderlag för Linköpings universitet för perioden 2026–2028

Sammanfattning

Härmed överlämnar Linköpings universitet (LiU) budgetunderlag för perioden 2026–2028. Förutom uppgifter och bedömningar enligt regeringens direktiv vill LiU särskilt lyfta hur angeläget det är att regeringen:

- tillgodoser att utredningen kring lärosätenas framtida organisationsform får ett tillräckligt brett uppdrag som beaktar olika möjligheter till ett ökat oberoende (sid 4),
- höjer ersättningsnivåerna för utbildning för ökad kvalitet i utbildning på grundnivå och avancerad nivå (sid 4),
- genomför en översyn av modellen för fördelning av det direkta anslaget för forskning så att excellens premieras (sid 5),
- sänker avkastningskravet på Akademiska hus (sid 5).
- tillskjuter medel till de svenska lärosäten som beviljas medverkan i Europakommissionens pilotprojekt European Universities (sid 7),
- utger ett ökat utbildningsanslag motsvarande 2 procent av lärosätenas tilldelade takbelopp för att stödja fortsatt utbyggnad av livslångt lärande (sid 8),
- permanentar den temporära förstärkningen till studentkårerna från och med 2026 för att säkerställa ett oberoende studentinflytande samt att den fördubblas (sid 11)

Vidare vill LiU lyfta fram följande frågor som strategiskt viktiga där insatser i kommande statsbudget vore särskilt angelägna för universitet:

- att förstärka finansieringen av det strategiska forskningsområdet Säkerhet och krisberedskap samt att anslagen till pågående strategiska forskningsområdena fullt ut integreras i basanslaget (sid 6),
- att LiU erhåller ett uppdrag att inrätta en nationell hubb för försvarsinnovation (sid. 6),
- att regeringen säkerställer långsiktig finansiering av svenskt värdskap för satsningar inom EuroHPC och AI Factory (sid 7),
- att LiU erhåller utökade resurser för att kunna bibehålla och fortsätta bygga ut decentraliserade utbildningar av läkare och lärare på olika studieorter (sid 9),
- LiU önskar ett nationellt uppdrag att leda förändringar av utbildningar och öka intresset hos barn och ungdomar inom STEM-området genom att etablera ett centrum för STEM i utbildning och lärande (sid 10),
- att LiU erhåller ett utökat grundanslag till 20 mnkr per år till det nationella kunskapscentrumet Barnafriad för att ge långsiktiga förutsättningar för att uppfylla regeringens grunduppdrag (sid 10).

Inledning

Linköpings universitet (LiU) har sedan tillkomsten för 50 år sedan utvecklats från att vara ett utbildningsorienterat universitet till att idag vara ett av landets mest framstående forskningsuniversitet präglad av såväl tvärvetenskaplig och nydanande utbildning som världsledande forskning inom flera områden och värdskap för nationellt angelägen infrastruktur.

Flera utvärderingar och statistik av UKÄ visar att LiU:s utbildningsprogram håller hög kvalitet och att studenter från LiU har någon av landets högsta etableringsgrad på arbetsmarknaden. En förklaring är en stark tradition av att erbjuda innovativa och genomarbetade utbildningsprogram, ofta riktade mot olika professionsområden. Samtidigt måste LiU framhålla att den svenska högskoleutbildningen befinner sig i farozonen av att inte kunna upprätthålla tillräcklig hög kvalitet. Flera undersökningar har visat med tydlighet hur anslagen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå successivt har urholkats. I europeisk jämförelse har Sverige idag lägst nivå av lärarledd undervisning. Om Sveriges universitet och högskolor över tid ska kunna mäta sig i en allt skarpare internationell konkurrens krävs åtgärder utöver det som regeringen har genomfört av högre ersättningsnivåer för olika utbildningar. Det är naturligtvis efterlängtad men motsvarar inte lärosätenas ökade kostnader av bland annat lokaler som har ökat med nästan 20 procent de senaste åren. Dessutom ser lärosätena behov av ökade finansiella resurser för riktade åtgärder till förbättrad genomströmning av studenter och uppdraget att bedriva livslångt lärande är fortsättningsvis underfinansierat.

LiU har under flera år haft en stor ökning i forskningsvolym, men inte genom ett ökat direkt anslag för forskning utan på grund av stor framgång i extern finansiering och värdskap för större nationella forskningsprogram och infrastruktur. Förmågan att attrahera externa medel har möjliggjort uppbyggnad av starka forskningsmiljöer som bidrar med internationellt uppmärksammade genombrott och innovationer, men samtidigt försvårar ett för stort beroende av extern finansiering förmågan till långsiktiga prioriteringar. I flera fall krävs medfinansiering från lärosätet, vilket belastar forskningsanslaget ytterligare. Detta är särskilt utmanande för LiU som trots en stark utveckling av excellens i forskning sedan flera decennier erhåller ett i jämförelse med andra stora universitet betydligt lägre anslag för forskning.

LiU välkomnar många av de initiativ som lyfts i den senaste forsknings- och innovationspolitiska propositionen (prop. 2024/25:60) och är enig med regeringen att de direkta anslagen för forskning i större utsträckning bör konkurransutsättas för att premiera högkvalitativ forskning. Samtidigt konstaterar LiU att tilldelningen av ökade resurser framför allt sker genom ökade anslag till de statliga forskningsråden, varför beroendet av externa forskningsmedel kvarstår och långsiktiga strategiska åtaganden försvåras.

LiU står inför flera viktiga utmaningar, varav en del hanteras genom interna prioriteringar medan andra har förutsättningar som LiU inte själva råder över. LiU menar att grundförutsättningen för att fortsatt kunna ta ansvar för kvalitet och excellens i utbildning och forskning behöver förstärkas, vilket kräver bland annat att staten bistår lärosätena med åtgärder för att sänka hyreskostnaderna, ökar utbildnings-

ersättningar ytterligare, utökar det direkta anslaget för forskning samt skyndsamt går vidare med att se över lärosätenas möjlighet till ökad autonomi och självständighet över egna resurser och tillgångar.

Strategiska utmaningar

Samhällets digitala omställning tar stora kliv framåt och kommer under kommande år kräva både lokala och nationella initiativ. Flera utvecklingsprojekt inom undervisning, pedagogik, digital trygghet för medarbetare och användning av AI i universitetets alla verksamheter kräver interna men också nödvändiga prioriteringar. LiU:s nationella värdskap för satsningar inom storskalig beräkningskraft men också för Sveriges medverkan inom EU:s investeringar på AI Factory kommer att kräva större fokus på dessa områden men ger samtidigt en stor möjlighet till intern kompetensbyggnad. Inom forskningen kommer LiU under kommande år särskilt satsa på att skapa attraktiva och jämlika karriärvägar för unga forskare, att vara pådrivande i det nationella arbetet kring framtidens meritbedömningar samt att öka universitetets volym av EU-finansiering från bland annat det europeiska ramprogrammet.

LiU ser också som en av sina främsta uppgifter att bidra till den stora förändring som sker inom högre utbildning, inom livslångt lärande, fort- och vidareutbildning för olika yrkesgrupper, breddad rekrytering samt inom Europas gemensamma utbildningsagenda. Efterfrågan på naturvetenskaplig och teknisk kompetens kommer att öka framöver. Nödvändig kompetens behövs inom många samhällsfunktioner, inte minst inom skolan och hälso- och sjukvården. LiU har goda förutsättningar att bidra till landets behov av nya utbildningar och kompetensomställning för framtiden och har redan vidtagit flera egna åtgärder. Flera pilotsatsningar med syfte att öka intresset inom STEM-området tidigt i grundskolan har initierats, men också att i gymnasieskolan väcka intresset för högre utbildning inom teknik och naturvetenskap. LiU bidrar också till utökad utbildningsvolym genom decentraliserade utbildningar, något som andra lärosäten ser som en väg till ökat kompetenslyft för landet som helhet. Under ett längre perspektiv blir emellertid denna utbildningsutbyggnad en utmaning och kommer att kräva förstärkning av resurser. Samtidigt är industrin i brådskande behov av kompetensförsörjning och nya ingenjörer som bidrar till omställningen mot bland annat grön teknik, hållbara material, klimatsmarta transporter och energilösningar, samt ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbara städer och samhällen, områden där LiU är i framkant och fortsätter att utveckla.

I den geopolitiskt utmanande situation som Sverige befinner sig i är det inte tillräckligt att vidta åtgärder enskilt utan det krävs även ett systematiskt perspektiv. Områden och satsningar såsom AI Factory, cybersäkerhet och försvarsinnovationer förutsätter nationell kraftsamling och mod att utmana existerande tankesätt. Forskningsinsatserna som planeras för kommande år behöver matchas med åtgärder inom innovationsområdet för att Sverige långsiktigt ska kunna omsätta forskningsresultat till ökad konkurrenskraft och en positiv samhällsutveckling. LiU har visat förmåga att ta ledarskap inom storskalig beräkningskraft och inom AI Factory och är öppen för att göra detta inom ett flertal områden, inte minst inom försvarsinnovationer där LiU har en särpräglad möjlighet på grund av stark samverkan med olika aktörer på nationell och regional nivå.

Stärkt autonomi och utvecklade styr- och organisationsformer för svenska lärosäten

Inför den forsknings- och innovationspolitiska propositionen var LiU ett av de lärosäten som framförde vikten av en utökad autonomi för svenska lärosäten för att öka deras självständighet och att tillgodose behovet av ett större handlingsutrymme. En reformerad organisationsform och översyn av det regelverk som idag förhindrar bland annat med vilka nationella eller internationella aktörer som avtal kan slutas med, men också att självständigt kunna äga, förvärva och avyttra egna bolag och fastigheter samt skapa stiftelser och fritt kunna ta emot och förfoga över donationer, är nödvändigt för att skapa större flexibilitet och möjlighet till ökad profilering, stärka excellent forskning samt vidareutvecklat innovationsarbete. Utvecklingen med ökad detaljstyrning vållar också stora utmaningar för lärosätena med ökat merarbete, stigande kostnader och tveksam kvalitetshöjning.

LiU välkomnar regeringens initiativ att låta utreda lärosätenas framtida organisationsform och vill samtidigt uppmana att utredningen får ett tillräckligt brett uppdrag som beaktar olika möjligheter för ett ökat oberoende.

Behov av ökade resurser för excellens i utbildning och forskning

Höjda ersättningsbelopp för utbildning på grundnivå och avancerad nivå

LiU välkomnar såväl höjningen av ersättningsbelopp inom naturvetenskap och teknik (NT) för att möjliggöra ökad kvalitet i utbildningar som medför behov av tillgång till infrastruktur och laborativa resurser som höjningen av prestationsersättningen för de humanistiska, teologiska, juridiska och samhällsvetenskapliga utbildningsområdena (HTJS). Trots höjda ersättningsbelopp inom NT och HTJS, och den satsning som planeras för STEM-området, vill LiU lyfta fram behovet av ökad ersättning för samtliga utbildningsområden. Ett hot mot fortsatt högkvalitativt utbildningsutbud är en påtaglig urholkning av ersättningen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Studier visar att ersättningsbeloppen för högre utbildning har minskat under de senaste 20 åren. Detta påverkar negativt den tid som finns tillgänglig för lärare att erbjuda kurser och utrymmet för att förnya och kvalitetsutveckla utbudet på kort och lång sikt.

Läroledad undervisningstid, dvs den tid i form av undervisning och lärarkontakter som läggs på varje enskild student, är särskilt viktig för studenternas förutsättningar att klara sina studier. Möten med yrkesverksamma samt tid för handledning och färdighetsträning i mindre studentgrupper är centrala aspekter för att kunna ge utbildning av hög kvalitet, vilket kräver ökad andel läroledad tid. Även undervisningsformerna har utvecklats och den pedagogiska förnyelsen ställer större krav på inslag av exempelvis digitala verktyg, samtidigt som studentpopulationen är heterogen. Ett viktigt exempel utgörs av kurser i svenska och engelska på lärarprogrammen. Excellenta lärare i grundskola och gymnasium är en förutsättning för att få ett gott studentunderlag till högre utbildning. Detta är något som alltför låg andel läroledad undervisning i färdighetstränande ämnen såsom språk på längre sikt kan motverka.

Resursbristen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå har ofta förklarats av produktivitetsavdraget i statens pris- och löneomräkning av anslagen för högskoleutbildning. Denna övergripande bild stämmer, men kompliceras ytterligare av olika

utbildningars varierande förutsättningar där antal studenter och ämnets särart vad gäller innehåll och pedagogik påverkar utbildningens kvalitet.

Linköpings universitet vill påtala behovet av att ytterligare höja ersättningsbeloppen för utbildning för att stärka kvalitet och utveckla all utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Översyn av modellen för fördelning av anslag för forskning och utbildning på forskarnivå

LiU vill understryka att förutsättningarna för lärosätenas strategiska ansvar för forskning behöver stärkas genom höjda direkta anslag. LiU tilldelas sedan flera decennier en oproportionerligt mindre andel av anslag för forskning i jämförelse med andra forskningstunga universitet. Detta behöver ändras då forskningsanslaget är det instrument som lärosätet kan använda för att genomföra viktiga strategiska prioriteringar och för att kunna fortsätta attrahera nya excellensbidrag. LiU har de senaste åren haft stor framgång i ökad extern finansiering och har även värdskap för flera större nationella och internationella forskningsprogram, såsom de senaste två EuroHPC-satsningarna. Utmaningen är att ju mer framgångsrik LiU är med att attrahera extern finansiering i konkurrens desto mindre finns kvar av tillgängliga interna resurser. Med andra ord missgynnas ett lärosäte med dagens fördelningsmodell ju fler excellenta bidrag som det tilldelas. Detta är inte långsiktigt hållbart med hänseende till de omfattande krav och förväntningar som finns på lärosätet gällande till exempel profilering inom forskningsområden, bygga starka forskningsmiljöer, verka för goda och jämställda karriärmöjligheter för unga forskare, strategiska rekryteringar av framtidens forskningsledare, investeringar i dyrbar forskningsinfrastruktur samt omställningen till öppen vetenskap.

Linköpings universitet önskar en översyn av modellen för fördelning av det direkta anslaget till forskning och utbildning på forskarnivå så att excellens premieras.

Sänk avkastningskravet för Akademiska hus

LiU:s uppdrag är att genom utbildning och forskning utveckla och sprida kunskap som bidrar till en bättre värld, och att göra det resurseffektivt. Samtidigt har effekterna av de stora hyresökningarna under senare år inneburit en orimlig ekonomisk börda för LiU och att lärosätet måste inskränka sitt lokalbehov med försämrade förutsättningar att bedriva hög kvalitet inom utbildning och forskning.

LiU:s största förhyrning (ca 75 procent av total förhyrd yta) är hos Akademiska hus som ska tillhandahålla goda förutsättningar för världsledande utbildning och forskning. LiU menar att Akademiska hus uppdrag att skapa dessa förutsättningar inte är förenligt med det avkastningskrav på minst 6 procent som finns på företaget. SUHF har tidigare framfört att regeringen bör överväga att tillämpa ett lägre avkastningskrav för Akademiska Hus för att möjliggöra en lägre nivå på kommande hyreshöjningar. LiU instämmer i detta och anser att regeringen nu i ett första steg bör ge uppdrag till Akademiska hus att i görligaste mån hålla nere hyresökningarna och i en förlängning sänka kravet på hög avkastning. En sådan åtgärd skulle ge lärosätena bättre förutsättningar att fortsatt bedriva forskning och utbildning av högsta kvalitet.

Linköpings universitet föreslår att avkastningskravet på Akademiska hus sänks till en för berörda lärosäten rimlig nivå.

Fortsatt finansiering av de strategiska forskningsområdena

I den forsknings- och innovationspropositionen meddelar regeringen avsikten att inrätta nya strategiska forskningsområden (SFO) samt utvärdera de nuvarande. Satsningen på SFO:er har inneburit långsiktig och stabil finansiering som möjliggjort uppbyggnad av världsledande tvärvetenskapliga forsknings- och innovationsmiljöer som även bidrar med utbildning av hög kvalitet och samhällsefterfrågan. För att stärka lärosätenas ansvarstagande och strategiska rådighet är det önskvärt att regeringen ger besked om deras långsiktiga finansiering när en utvärdering är genomförd. Den ursprungliga avsikten att anslagen för SFO:erna skulle integreras fullt ut i berörda universitets basanslag utan öronmärkning i regleringsbrev bör genomföras.

LiU vill särskilt lyfta vikten av fortsatt och utökad satsning på SFO inom Säkerhet och krisberedskap vilket är vittomfattande och bland annat berör allt från sabotage och storskaliga olyckor till pandemier. I Sverige finns ett antal aktörer som på olika sätt arbetar med frågorna, men forskningsvolymen inom området är fortfarande alldeles för lågt. Med rådande säkerhetsläge, ökad risk för attentat, större IT-sårbarhet, cybersäkerhetsfrågor, klimatförändringar, en alltmer globaliserad värld etc vill LiU lyfta hur angeläget det är att ge ökade resurser till området, inte minst med anledning av den betydelse som området har enligt Totalförsvarspropositionen (prop. 2024/25:34).

Linköpings universitet understryker behovet av förstärkt finansiering av det strategiska forskningsområdet Säkerhet och krisberedskap och att anslagen till pågående strategiska forskningsområdena fullt ut integreras i basanslaget.

Uppdrag att inrätta en nationell hubb för försvarsinnovation

LiU delar de bedömningar som regeringen gjort att det svenska innovationssystemet behöver utvecklas i syfte att stärka den militära förmågan. LiU har en tradition att utveckla och förnya verksamheter och vill även bidra med detta inom området försvarsinnovation. LiU:s bedömning är att det är en fråga om ledarskap, om mod och om förmågan att se möjligheter i förändringar av innovationssystemet. Det handlar om att utveckla vårt sätt att tänka och förstå världen, där förmågan att ta olika perspektiv blir allt viktigare och att sätta de tekniska framstegen i olika kontexter blir avgörande. Det nationella uppdraget att etablera Campus totalförsvaret med Försvarshögskolan som koordinerande lärosäte är liksom etableringen av Cybercampus med KTH som koordinerande lärosäte två steg i byggande av ny förmåga. Nyckelfrågan är att vilja och att vara i ett kontinuerligt lärande. Och till detta skapa ledningssystem för innovationer inom området.

Ett av stegen i att LiU önskar ta ett nationellt ansvar togs i samband med ansökan till Diana (Defence Innovation Accelerator for the North Atlantic) och senare Vinnovas och Försvarsmaktens beslut att LiU:s helägda inkubator LEAD är det föreslagna svenska bidraget till Diana. Flera steg har därefter tagits där LiU och LEAD redan diskuterat detta med flera aktörer, såsom Totalförsvarets forskningsinstitut, Försva-

rets materielverk, Försvarmakten samt försvarsindustrin. LiU ser att lärosätets bakgrund och starka innovationsförmåga inom dual-use och civil-militära innovationer samt vetenskapliga bredd gör LiU väl lämpade för att ansvara för etableringen av en nationell hubb för försvarsinnovation. Liksom för Campus Totalförsvar och Cyber-campus är en nationell satsning på försvarsinnovation som kraftsamlar nyckelkompetenser, men har närvaro vid starka svenska innovationsmiljöer, stärkande för den högre utbildningens och forskningens samt forskningsinstitutens möjlighet att bidra till ökad militär förmåga.

Linköpings universitet önskar erhålla ett uppdrag att etablera en nationell hubb för försvarsinnovation.

Säkerställ långsiktig finansiering av svenskt deltagande inom EuroHPC och AI Factory

LiU leder idag stora satsningar som inom AI-området såsom WASP och WASP-ED. Inom WASP bedrivs grundläggande forskning inom AI-området i vid bemärkelse vid sju svenska lärosäten, medan WASP-ED har ett tydligt fokus på AI inom utbildning (EDucation). LiU är även värd för NAISS (Nationell Akademisk Infrastruktur för Superdatorer i Sverige), som är den största och mest nyttjade forskningsinfrastrukturen i Sverige, med 7 600 årliga användare vid fler än 30 universitet och forskningsinstitut. NAISS står också som värd för den nya EuroHPC-superdatorn Arrhenius som driftsätts under 2025.

AI-kommissionens nyligen presenterade rapport tydliggör behovet av investeringar i såväl HPC och AI-system som tillhandahåller beräkningsresurser, forskning, utbildning på alla nivåer, samt tillgängliggörande för näringsliv, små- och medelstora företag och för samhället i stort. Sverige är nu även utvalt som värd för en av sju europeiska AI-fabriker som ska stärka EU:s konkurrenskraft inom området. LiU kommer i samarbete med RISE få ansvaret för den svenska AI-fabriken. Den ska fungera som ett nav för AI-driven innovation och integrera avancerade AI-optimerade superdatorresurser med expertutbildning, rådgivning och samarbetsmöjligheter som är skräddarsydda för behoven i akademien, industrin och den offentliga sektorn.

LiU står synnerligen väl rustat för att ta på sig ansvaret att vara den nationellt ledande och samlande noden för superdatorsatsningen och AI i Sverige, men i nuläget saknas beslut om långsiktig finansiering för hårdvaruinvesteringar, teknikutveckling och expertkompetens inom landet.

Linköpings universitet understryker behovet av att regeringen säkerställer långsiktig finansiering av svenskt värdskap för satsningar inom EuroHPC och AI Factory.

Tillskjut medel till lärosäten som medverkar i EUI-samarbeten

EU-kommissionens politiska riktlinjer, med sin grund i ett antal aktuella utredningar avseende Europas konkurrenskraft (Draghi, september 2024), inre marknad (Letta, april 2024) och innovationsförutsättningar (Heitor, oktober 2024), präglar i mångt och mycket även resonemanget i regeringens forsknings- och innovationsproposition. Globala utmaningar kräver samarbeten över gränser, där excellent forskning

och utbildning är grundförutsättningar för att samskapa ny kunskap till gagn för en hållbar samhällsutveckling, och där betydande investeringar i forskning och innovation samt ett nära samarbete mellan näringsliv, universitet samt övrig offentlig sektor prioriteras.

LiU välkomnar därför regeringens initiativ för att främja och premiera europasamarbeten, deltagande i EU:s ramprogram, samt en ökad koordinering av nationella, regionala och europeiska prioriteringar. LiU ser vidare EU:s Europauniversitetsinitiativ (EUI) som en hävstång för samarbeten mellan europeiska lärosäten syftandes till att stärka kvaliteten i den högre utbildningen i Europa. LiU välkomnar därför också regeringens intention att skapa rätt förutsättningar för de svenska lärosäten som ingår i EUI.

Samtidigt konstaterar LiU att de svenska medverkande lärosätena står utan finansiering för sitt engagemang medan de flesta berörda europeiska samarbetspartners redan beviljats nationella medel för att stärka sitt deltagande. Då EU:s långsiktiga investeringsplan dessutom betonar vikten av hållbara finansieringssynergier mellan Erasmus+, ramverksprogrammet FP10, nationella och regionala fonder för att stärka Europauniversitetens vidare utveckling anser LiU det önskvärt att regeringen avsätter medel för att stödfinansiera deltagande lärosäten. Detta ses nödvändigt för att Sverige ska kunna dra full nytta av initiativets potential.

Linköpings universitet uppmanar regeringen att tillskjuta medel till de svenska lärosäten som beviljas medverkan i Europakommissionens pilotprojekt European Universities motsvarande den 20 procent medfinansiering som krävs.

Långsiktig kompetensförsörjning för framtidens arbetsmarknad

Utökad anslag för att möta behovet av livslångt lärande och yrkesverksammas karriärväxling

Behovet av kontinuerligt lärande, bildning och kompetensutveckling, men också hela landets framtida kompetensförsörjning genomsyrar många sammanhang just nu och det betonas överallt att det är ett akut behov. År 2021 skedde en ändring i högskolelagen vilken tydliggör lärosätenas uppdrag och roll vad gäller livslångt lärande. Frågan har varit på agendan länge och det finns ett fokus och engagemang från både regering och arbetslivets parter att möta den här utvecklingen. Lärosätena har en nyckelroll för den framtida kompetensförsörjningen i Sverige och behöver erbjuda ett brett utbildningsutbud som möter arbetsmarknadens behov inom såväl privat som offentlig sektor och i en form som underlättar för yrkesverksamma att studera och arbeta parallellt. Trots kravet på lärosätena att tillgodose behovet till fortbildning och vidareutbildning saknas den resursförstärkning som krävs för att satsningar på korta, flexibla utbildningar för yrkesverksamma inte ska konkurrera med behovet att leverera grundutbildning av hög kvalitet.

LiU erbjuder flertalet fristående kurser och vissa utbildningsprogram till att ge just yrkesverksamma möjlighet till kompetensutveckling och karriärväxling och utgör ett sätt för att möta arbetslivets behov av kompetens. Regeringens omställningsstudiestödssatsning kommer möjliggöra för fler personer att satsa på utbildning även

senare i livet. Vidare är ett livslångt och behovsorienterat flexibelt lärande en av hörnstenarna i den allians inom ramen för EUI där LiU ingår.

Omfördelningen av takbeloppet som genomförs fr.o.m. 2025 baseras bland annat på lärosätets utbud av fristående kurser där det inte bedöms råda motsvarande brist på arbetsmarknaden samt andel av utbildningar med låg aktivitet och låg genomströmning (dvs hög andel inaktiva studenter). LiU vill emellertid framhäva att det finns en tydlig koppling mellan lägre prestationsgrad och högre andel inaktiva studenter för kurser på distans och som är inom pågående satsningar på livslångt lärande. Kurser inom exempelvis AI, cybersäkerhet och ledarskap attraherar många yrkesverksamma studenter och är av hög relevans för arbetsmarknaden.

Linköpings universitet föreslår att utbildningsanslaget ökas med motsvarande 2 procent av lärosätenas tilldelade takbelopp för att stödja fortsatt utbyggnad av livslångt lärande.

Resurstillskott för decentraliserade utbildningar

Som ett led i att stärka den nationella försörjningen av kompetenser inom olika bristyrken har LiU under snart ett decennium gjort stora regionala satsningar tillsammans med flera regioner och kommuner för att examinera fler läkare och lärare, men behovet fortsätter att vara stort i hela landet. Den regionaliserade läkarutbildningen vid LiU har med framgång medverkat till att snabbt utöka studieplatserna till dagens utbildningsvolym och bidragit till att möta behovet av utökad kompetensförsörjning inom den sydöstra sjukvårdsregionen. De kliniska delarna av läkarprogrammet genomförs sedan 2019 vid de fyra studieorterna Linköping, Jönköping, Kalmar och Norrköping. Studenter som utexamineras stannar i stor omfattning kvar på sina studieorter i de olika regionerna för sin fortsatta kliniska karriär. Intäkter som erhålls av ersättningarna för helårsstudenter och helårsprestationer samt ALF-ersättning räcker inte längre för att finansiera fortsatta omfattande investeringar inom digitalisering, kliniska träningscentra med simuleringsenheter på varje studieort och merkostnader för kliniska lärare som uppstår genom regionaliseringen. LiU påtalar därför vikten av utökad anslag för regionaliserad läkarutbildning på samma villkor som har skett vid vissa andra lärosäten.

LiU har högt förtroende som anordnare av en komplett lärarutbildning och leder bland annat försöksverksamhet med kompletterande pedagogisk utbildning som syftar till att snabbt utbilda människor med en akademisk examen till lärare. Som ytterligare ett led i att bidra till ökad utbildning av lärare har LiU sedan 2019 satsat på decentraliserade lärarutbildningar. Verksamheten syftar till att utbilda fler lärare på orter som saknar egen högskoleutbildning och nå studentgrupper som inte kan flytta. LiU bedriver därför lärarutbildning vid elva olika orter i Sverige med syfte att ge studenter möjlighet att bedriva sina studier tillsammans med andra studenter vid lokala lärcenter. LiU bidrar genom denna satsning både på det livslånga lärandet och till breddad rekrytering till läraryrket. LiU gör emellertid nu bedömningen att det krävs förstärkta resurser för att kunna fortsätta upprätthålla och eventuellt bygga ut verksamheten på ytterligare orter. Annars finns det en påtaglig risk att kvaliteten i undervisning äventyras och att LiU eventuellt helt måste avstå en fortsatt satsning.

LiU anhåller om utökade resurser för att kunna bibehålla och fortsätta bygga ut decentraliserade utbildningar av läkare och lärare på olika studieorter.

Satsningar på STEM i utbildning och lärande

LiU har sedan länge framgångsrikt arbetat med ett långsiktigt engagemang inom STEM-området och har en lång historik av nyskapande, innovativa och framgångsrika STEM-utbildningar. LiU har dessutom under många år ansvarat för två nationella centrubildningar, Centrum för teknik i skolan (CETIS) och Naturvetenskapens och teknikens didaktik (NATID), med syfte att stärka lärares undervisning i STEM-ämnen. Trots detta ser LiU akuta behov av att öka intresset och kompetensen inom STEM-området ytterligare, varför LiU avser att etablera ett centrum för STEM i utbildning och lärande (LiU STEM Education and Learning Center) som utgör ett samlat forum av forskare, lärare och studenter med målet att stärka det pedagogiska ekosystemet inom STEM-området. Visionen för centret är att öka intresset för, och prestationerna inom, STEM-ämnena både på universitetsnivå och inom grund- och gymnasieskolan, genom aktiviteter riktade såväl till verksamma inom högskolan som det omgivande samhället. Syftet är att centret ska fungera som en resurs på nationell nivå inom STEM, motsvarande ett kunskapscentrum. Ett viktigt uppdrag är att öka möjligheterna att nå ut till traditionellt underrepresenterade grupper att engagera sig i STEM-studier och mer långsiktigt att göra karriär inom STEM-relaterade områden. En viktig del av verksamheten blir att arbeta med förebilder och att inspirera till studier inom området.

Centrat kommer att driva utveckling av STEM-utbildning genom att uppmuntra till samarbeten över traditionella ämnes- och fakultetsgränser. Centret kommer också att tillhandahålla resurser och expertis för att stärka både forskning och utbildning inom STEM-området för såväl ingenjörer och naturvetare som lärare, men även för områden som medicin och livsvetenskaper. Genom att sprida forskningsresultat inom STEM-utbildning och dela goda exempel inom akademien och hela det pedagogiska ekosystemet i stort kommer centret att bidra till en hållbar samhällsutveckling. LiU vill med denna satsning ta ett samlat nationellt ansvar och leda nödvändig förnyelse av utformning och genomförande av STEM-utbildning och lärande.

LiU önskar ett nationellt uppdrag att etablera ett Centrum för STEM i utbildning och lärande med syfte att leda förändringar av utbildningar och öka intresset hos barn och ungdomar inom STEM-området.

Förstärkning av Nationellt kunskapscentrum Barnafrid

Nationellt kunskapscentrum Barnafrid har sedan 2015 ett regeringsuppdrag att på ett strukturerat sätt samla och sprida kunskap om våld och andra övergrepp mot barn. Kunskapscentrumet ska även främja tvärprofessionell kunskapsutveckling samt samverka över myndighetsgränser och mellan de yrkesverksamma, forskare och det civila samhället.

Tidigare utvärdering konstaterar att Barnafrids uppdrag är mer omfattande än vad ramslaget på 8,8 mnkr per år medger. Socialstyrelsen uppskattade redan 2012 att ett nationellt kompetenscentrum om våld mot barn skulle behöva en årlig grundfinansiering på 15–20 mnkr. Det är avgörande att Barnafrid ges långsiktiga förutsättningar för att kunna uppfylla det breda grunduppdraget från regeringen. Goda

ekonomiska förutsättningar är även nödvändigt för klara det långsiktiga kunskapsbyggande arbetet utifrån den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck. Behov av forskning kring Barnafrids uppdrag lyfts även i forsknings- och innovationspolitiska propositionen.

Barnafrid erhåller även flera olika kortare uppdrag, med egen finansiering, från regeringen. LiU ser det positivt och strategiskt viktigt att regeringen ger Barnafrid kortare regeringsuppdrag, som är förenliga med grunduppdraget och som kan förstärka det utifrån samhällets behov. För att upprätthålla kompetensen och förmågan att motta den samlade mängden uppdrag ser LiU emellertid det som avgörande att grundanslaget utökas.

Linköpings universitet önskar erhålla utökat grundanslag till 20 mnkr till Barnafrid för att ge långsiktiga förutsättningar att uppfylla regeringens samlade uppdrag.

Säkerställ oberoende studentinflytande

Ett väl fungerande studentinflytande är viktigt för att uppnå en hög kvalitet i universitetets alla verksamheter och är sedan länge en prioriterad fråga vid LiU. De tre studentkårerna utför ett viktigt arbete inom bland annat utbildningsbevakning, kvalitetsarbete, arbetsmiljö och studiesocial verksamhet. Sedan kårobligatoriet avskaffades har LiU avsatt resurser enligt utredarens förslag (SOU 2008:11) och mer därtill, för att bidra till studentkårens stabilitet och säkra goda förutsättningar för studentinflytandet. Studenternas kritiska inifrånperspektiv är en viktig del av kvalitetsarbetet vid lärosätet. Studentkåren befinner sig dock i en beroendeställning när universitetet tillskjuter mer medel, vilket kan påverka deras självständighet. Den temporära höjningen av det statliga stödet för studentinflytande under perioden 2021–2025 har minskat studentkårens beroendeställning. Därför är det alarmerande att regeringen aviserar att sänka stödet till landets studentkårer med nästan en tredjedel till 2026. Det kommer att innebära ett hårt slag mot studentkårens oberoende och försvåra kårens viktiga arbete. I stället borde stödet permanentas och öka markant till de nivåer som utredaren föreslog vid avskaffandet av kårobligatoriet 2010.

Linköpings universitet föreslår att den temporära förstärkningen för studentinflytande permanentas från och med 2026, och att den fördubblas.

Lokalförsörjning

LiU ser en tydlig utveckling inom de större lärosätenas lokalförsörjning att man strävar efter att samla forsknings- och utbildningsområden som använder liknande faciliteter oavsett vilken institution eller fakultet som bedriver verksamheten. Drivkraften här är att försöka bryta den kostnadskurva som faciliteter och utrustning har för forskargrupper som bedriver forskning med högsta vetenskapliga kvalitet. Utvecklingen sker också för att säkerställa uppdaterade faciliteter för studenterna för att rusta dem för framtidens arbetsliv. Trenden inom arbetsplatser går mot att mins-

ka förhyrningar och i samband med detta förändra arbetsätten i kontorsmiljöerna till att bli mer flexibla.

För LiU ligger fokus i linje med ovanstående trender, att utveckla lokalanvändandet så att lärosätet fortsatt kan ha en tillväxt, men inom befintlig eller minskad fastighetsvolym samt att samla och samnyttja utrustning och lokaler där det är möjligt. LiU avser under kommande period att fortsätta utvecklingen av befintligt fastighetsbestånd utifrån gällande eller påbörjade campusplaner. Universitetet bedömer totalt sett att lokalytan behöver minska kommande år och ett arbete med lokaloptimering är inlett som ska ge möjlighet till en dämpning av framtida hyreskostnadsökningar. Under 2025-2028 beräknas lokalarean minska med ca 2 000 kvm.

Trots det utmanande läget finns i den långsiktiga planeringen betydelsefulla investeringar som behöver genomföras. Framför allt behöver investeringar göras för att säkra en kontinuerlig anpassning av lokalbeståndet till verksamhetens behov. I detta ingår också ett omfattande renoveringsbehov av universitetets befintliga lokaler vilket även omfattar delar av de laborativa lokalerna för medicin och naturvetenskap.

LiU avser inte att under den aktuella planeringsperioden inkomma med en framställan till regeringen om att få teckna hyresavtal som kräver regeringens medgivande.

Ekonomisk utveckling

Verksamheten vid Linköpings universitet har fortsatt att expandera under 2024. De senaste årens trend med överskott har efter en medveten expansion av verksamheten successivt minskat överskottet och LiU redovisade ett underskott på 18 mnkr 2024, vilket motsvarar 0,3 procent av omsättningen av intäkter. Underskottet medför att den balanserade kapitalförändringen minskar till 22 procent av LiU:s omsättning av intäkter. LiU avser att fortsatt expandera verksamheten i högre takt än beräknade intäkter under perioden 2025-2028 i syfte att fortsatt omsätta det balanserade kapitalet till verksamhet. Bedömningen är att antalet årsarbetare fortsätter att öka kommande år. För år 2025 beräknar LiU att redovisa ett underskott på 78 mnkr och för 2026 beräknas ett underskott på 111 mnkr. För 2027 beräknas underskottet uppgå till 112 mnkr för att under 2028 minska till ett underskott på 105 mnkr. Utbildningsverksamhets överskott på 15 mnkr 2024 bedöms minska till underskott under planperioden och uppgå som högst till 60 mnkr under 2028. Forskningsverksamhetens underskott på 33 mnkr 2024 bedöms öka och uppgå som högst till 86 mnkr under 2027. Det balanserade kapitalet beräknas minska från 22 procent av LiU:s omsättning av intäkter 2024 till 13 procent 2028.

I syfte att skapa incitament för att nyttja, prioritera och omfördela resurser, samt att minska det balanserade kapitalet, har universitetsstyrelsen fastställt riktlinjer för verksamhetens balanserade kapital. Beslutet innebär att vid nivåer av balanserat kapital över fastställda gränsvärden överförs medel tillbaka till universitetsgemensam nivå med målsättningen att användas för prioriterade frågor inom utbildning och forskning. De två senaste åren har LiU beslutat om strategiska satsningar och utvecklingsinsatser motsvarande knappt 70 mnkr finansierat av omdisponerat kapital. Syftet är att stödja verksamhetsutveckling i linje med den strategiska planens intentioner. Det är främst satsningar inom ett antal innovationslaboratorier för digital

omställning som genomförs, som exempelvis simulering och undervisning med hjälp av AI, cybersäkerhet och humanvetenskaper, men även satsningar såsom sabbatical-program för professorer genomförs. Beslut om ytterligare strategiska satsningar kommer att ske under kommande år.

Linköpings universitet har under flera år redovisat en underproduktion av utbildning relativt sitt takbelopp och har arbetat systematiskt med att öka utbildningsproduktionen i syfte att nå den nivå som takbeloppet anger. För 2024 redovisar LiU en marginell överproduktion och har därmed kunnat börja ianspråkta del av sitt anslagssparande.

Verksamhetens intäkter beräknas öka med 286 mnkr (5 procent) från 2025 och uppgå till 5 794 mnkr år 2028. Ökningen kan härledas till ökade bidragsintäkter inom forskningsverksamheten. Anslagsintäkterna ökar successivt från 2025 till 2027 till följd av ökad utbildningsproduktion och då LiU beräknar ianspråkta sitt anslagssparande. Anslagsökning sker även från och med 2027 till följd av att termin 12 i läkarprogrammen startar. 2028 sjunker anslagsintäkterna då den sista delen av anslagssparandet beräknas förbrukas. Under planperioden bedöms bidragen öka med 286 mnkr (15 procent) till följd av att LiU ser en utökad bidragsfinansierad forskningsverksamhet. Den kan delvis ses som effekt av förstärkningen av forskningsanslag till forskningsråden, men även högre bidrag exempelvis för etableringen av National Academic Infrastructure for Supercomputing in Sweden (NAISS) och superdatorn Arrhenius samt expansion av superdatorn Berzelius vid Nationellt Superdatorcentrum (NCS). Avgiftsintäkterna bedöms öka med 6 mnkr (2 procent) till följd av en generellt ökad verksamhet. De finansiella intäkterna beräknas minska med 5 mnkr under perioden till följd av förväntad lägre räntenivå.

Verksamhetens kostnader beräknas öka med 313 mnkr (6 procent) från 2025 och uppgå till 5 899 mnkr år 2028. Ökningen återfinns i huvudsak inom forskningsverksamheten. Det är främst kostnader för personal som bedöms öka, under planperioden beräknas de öka med 152 mnkr (4 procent). Ökningen beror huvudsakligen på att antalet årsarbetare fortsatt beräknas öka för att kunna möta den ekonomiska tillväxten samt till följd av att termin 12 på läkarprogrammet startar 2027. Kostnader för lokaler bedöms öka med 7 mnkr (1 procent) under perioden. Lokalkostnaderna ökar 2026 till följd av utökning av datorhall och elkostnader för superdatorer, för att sedan minska 2027 då vissa hyreställag för ombyggnationer löper ut. Driftkostnaderna beräknas öka med 64 mnkr (6 procent) under perioden och kan härledas generellt till en större volym verksamhet, men även från 2026 till följd av serviceavtal för superdatorer och från 2027 högre ALF-medel inom utbildningen. Avskrivningskostnaderna bedöms öka med 88 mnkr (36 procent). Även här kan kostnadsökningen härledas till superdatorerna Arrhenius vid NAISS och Berzelius vid NCS. De finansiella kostnaderna beräknas dels sjunka för förväntad lägre räntenivå, men även öka 2026 till följd av högre lån för inköp av superdatorer under 2025–2026.

Under 2026 ökar transfereringarna med 180 mnkr till följd av anskaffningen av den svenska AI-fabriken, där LiU ska vara värd och där bidraget från Vetenskapsrådet ska transfereras till EuroHPC, som kommer att vara ägare för utrustningen. Se vidare under investeringar nedan.

Investeringar i anläggningstillgångar, behov av låneram och räntekontokredit

Universitets utgående låneskuld per 31 december 2024 var 446 mnkr och avseende 2025 har en låneram om 930 mnkr erhållits. Den stora ökningen av behov av låneram till 2025 beror till stor del på ett enskilt inköp, superdatorn Arrhenius där lånebeloppet beräknas uppgå till 204 mnkr. Arrhenius är placerad vid NAISS (Nationell Akademisk Infrastruktur för Superdatorer i Sverige) som LiU är värd för. I Linköpings universitets budgetunderlaget för 2025-2027 angavs att låneramen för 2025 kunde bli betydligt mindre än de 930 mnkr som erhållits beroende på vid den tidpunkten oklara finansieringsvillkor avseende inköpet av Arrhenius. Bidrag från EU till detta inköp har nu beviljats och behovet av låneram för 2025 beräknas därför bli omkring 820 mnkr i stället för de beviljade 930 mnkr.

Under 2026 planeras för en expansion av superdatorn Berzelius samt datalagringsresurs för totalt 160 mnkr på Nationellt Superdatorcentrum finansierade genom bidrag från Knut och Alice Wallenbergs stiftelse. Beräknat behov av låneram för 2026 är 800 mnkr.

LiU kommer att vara värd för den svenska AI-fabriken som finansieras med 50 procent av EU genom EuroHPC, och med 50 procent av Sverige genom Vetenskapsrådet respektive Vinnova. Investeringar i utrustning om totalt 360 mnkr beräknas att genomföras under första halvåret 2026 inom ramen för AI-fabriken. Utrustningen kommer att placeras vid och driften kommer att skötas av NAISS men utrustningen kommer att ägas av EuroHPC. Hälften av investeringsbeloppet, dvs 180 mnkr (15,6 mEUR) finansieras nationellt och ska överföras till EuroHPC genom transferering av bidrag två månader före inköpet. För att denna transferering ska kunna göras måste det säkerställas att LiU erhåller bidrag från Vetenskapsrådet och Vinnova på ett sådant sätt att hela beloppet avseende inköpet är inbetalt till LiU vid tidpunkten för denna utbetalning till EuroHPC. Denna utrustning tas inte upp som investering vid LiU.

Behov av låneram för 2027 respektive 2028 sjunker beroende på stora avskrivningar på framför allt de superdatorer som planeras att köpas in och beräknas uppgå till 715 mnkr 2027 och 645 mnkr 2028.

Universitetets verksamhet är sådan att behov som vi idag inte ser kan uppstå beroende på vilka forskningsbidrag som beviljas och vilka satsningar som initieras både lokalt och nationellt. Utrustning för forskningsändamål kan vara mycket kostsam vilket gör att påverkan på låneramen framför allt mot slutet av budgetunderlagets period är svårbedömd. Bland annat kan nämnas att det i AI-kommissionens rapport Färdplan för Sverige finns förslag som om de genomförs kommer att kunna påverka LiU genom bland annat investeringar i beräkningskraft.

Universitetet har inget behov av räntekontokredit under den period som budgetunderlaget avser.

Aktuella medlemskap som kräver särskilt bemyndigande

Linköpings universitet har i sitt regleringsbrev bemyndigats med anledning av medlemskapet i den ideella föreningen Ebrains att under 2023–2025 besluta om en årlig medlemsavgift på högst 350 tkr. LiU har inte ansökt om medlemskap i Ebrains. Vidare har LiU bemyndigats med anledning av medlemskap i konsortiet The Academic Model Providing Access to Healthcare (AMP ATH) och att under 2024–2027 besluta om en årlig medlemsavgift på högst 200 tkr.

Medlemsavgiften för åren 2026–2028 beräkna kvarstå i samma nivå som 2025.

Medlemsavgift	Medlemsavgift 2025	Medlemsavgift 2026–2028
AMPATH	200 tkr	200 tkr

Bilaga: Tabeller

Tabell 1 Total budget (mnkr)					
	2024 Utfall	2025 Prognos	2026 Beräknat	2027 Beräknat	2028 Beräknat
Verksamhetens intäkter					
Anslag ¹	3 196	3 338	3 339	3 384	3 337
Transfereringar	-82	-84	-84	-84	-84
Intäkter av anslag	3 115	3 254	3 255	3 300	3 253
Avgifter och andra ersättningar	301	310	312	314	316
Bidrag	1 746	1 889	2 041	2 091	2 175
Finansiella intäkter	96	55	50	50	50
Summa intäkter	5 258	5 508	5 658	5 755	5 794
Verksamhetens kostnader					
Personal	3 492	3 673	3 732	3 797	3 825
Lokaler	651	662	675	669	669
Drift/Övrigt	919	992	1 015	1 050	1 056
Avskrivningar och nedskrivningar	196	246	329	334	334
Finansiella kostnader	18	13	18	17	15
Summa kostnader	5 276	5 586	5 769	5 867	5 899
Verksamhetsutfall	-18	-78	-111	-112	-105
Transfereringar					
Erhållna	919	1 000	1 220	1 070	1 100
Lämnade	-919	-1 000	-1 220	-1 070	-1 100
Årets kapitalförändring²	-18	-78	-111	-112	-105
Utgående myndighetskapital² (inklusive årets kapitalförändring)	1 178	1 100	989	877	772
Utgående oförbrukade bidrag	1 484	1 494	1 504	1 514	1 524

1. Intäkterna av anslag motsvarar summan av anslag i tabellerna 2 och 3.

2. Årets kapitalförändring och utgående myndighetskapital är exklusive statskapital.

Tabell 2 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (mnkr)

	2024 Utfall	2025 Prognos	2026 Beräknat	2027 Beräknat	2028 Beräknat
Verksamhetens intäkter					
Takbelopp ¹	1 812	1 860	1 861	1 876	1 876
Beräknad avräkning ² (A)	1 814	1 890	1 911	1 946	1 899
Särskilda åtaganden (B)	6	14	7	7	7
Klinisk utbildning och forskning (C)	102	104	104	114	114
Anslag (A+B+C)	1 922	2 008	2 022	2 067	2 020
Transfereringar	-9	-9	-9	-9	-9
Intäkter av anslag	1 913	1 999	2 013	2 058	2 011
Avgifter	122	125	126	127	128
Bidrag	87	90	90	90	90
Finansiella intäkter	40	12	11	11	11
Summa intäkter	2 162	2 226	2 240	2 286	2 240
Verksamhetens kostnader					
Personal	1 435	1 514	1 529	1 555	1 545
Lokaler	335	341	341	337	337
Drift/övrigt	330	349	352	375	373
Avskrivningar	41	41	41	41	41
Finansiella kostnader	6	4	4	4	4
Summa kostnader	2 147	2 249	2 267	2 312	2 300
Verksamhetsutfall	15	-23	-27	-26	-60
Transfereringar					
Erhållna	31	33	33	33	33
Lämnade	-31	-33	-33	-33	-33
Årets kapitalförändring/Årets resultat	15	-23	-27	-26	-60

1. Takbelopp enligt budgetpropositionen för 2025 i 2025 års prishnivå.

2. Beräknad avräkning av anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå bland annat med hänsyn till eventuellt utnyttjande av uppkommet anslagssparande eller överproduktion, samt eventuella decemberprestationer.

3. Ersättning för klinisk utbildning och forskning enligt avtal mellan svenska staten och vissa regioner om samarbete om utbildning av läkare, klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården. Posten avser även utvecklingsmedel.

Tabell 3 Forskning och utbildning på forskarnivå (mnkr)					
	2024 Utfall	2025 Prognos	2026 Beräknat	2027 Beräknat	2028 Beräknat
Verksamhetens intäkter					
Anslag ¹	1 122	1 172	1 159	1 159	1 159
Transfereringar	-73	-75	-75	-75	-75
Klinisk utbildning och forskning ²	152	158	158	158	158
Intäkter av anslag	1 202	1 255	1 242	1 242	1 242
Avgifter	180	185	186	187	188
Bidrag	1 659	1 799	1 951	2 001	2 085
Finansiella intäkter	56	43	39	39	39
Summa intäkter	3 096	3 282	3 418	3 469	3 554
Verksamhetens kostnader					
Personäl	2 057	2 159	2 203	2 242	2 280
Lokaler	316	321	334	332	332
Drift/övrigt	589	643	663	675	683
Avskrivningar	155	205	288	293	293
Finansiella kostnader	12	9	14	13	11
Summa kostnader	3 129	3 337	3 502	3 555	3 599
Verksamhetsutfall	-33	-55	-84	-86	-45
Transfereringar					
Erhållna	888	967	1 187	1 037	1 067
Lämnade	-888	-967	-1 187	-1 037	-1 067
Årets kapitalförändring/Årets resultat	-33	-55	-84	-86	-45

1. Med anslag avses de medel som har anvisats myndigheten i budgetpropositionen för 2025 i 2025 års prisnivå.

2. Ersättning för klinisk utbildning och forskning enligt avtal mellan svenska staten och vissa regioner om samarbete om utbildning av läkare, klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården. Posten avser även utvecklingsmedel.

Tabell 4 Investeringar i anläggningstillgångar och räntekontokredit (tkr)

	2024	2025	2026	2027	2028
Investeringar i anläggningstillgångar ¹	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
IB lån i Riksgäldskontoret	464 000	446 000	820 000	790 000	713 000
Beräknad nyupplåning ²	129 294	545 000	195 000	150 000	150 000
varav investeringar i immateriella anläggningstillgångar	0	1 000	1 000	1 000	1 000
Beräknad amortering	-147 294	-171 000	-225 000	-227 000	-220 000
UB lån i Riksgäldskontoret ³	446 000	820 000	790 000	713 000	643 000
Maximalt utnyttjande av låneramen under året	446 000	820 000	790 000	713 000	643 000
Föreslagen låneram⁴	630 000	930 000	800 000	715 000	645 000
Beräknad ränteutgift	16 829	13 000	18 000	17 000	15 000
Ränteantaganden för nyupplåning (%)		2,25%	2,00%	2,00%	2,00%
Summa räntor och amorteringar	164 123	184 000	243 000	244 000	235 000
Maximalt utnyttjande av räntekontokrediten under året	0	0	0	0	0
Föreslagen räntekontokredit	0	0	0	0	0

1. Enligt definition i 5 kap. 1 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

2. Att nyupplåning 2024 är högre än de faktiska inköpen enligt tabell 4b beror i huvudsak på att uppskattade inköp i samband med årsskiftet avviker från verkliga.

3. Att utgående lån i Riksgäldskontoret 2024 understiger tilldelad låneram med 184 mnkr beror på förskjutning av inköp, bland annat superdatorer (67 mnkr), elektronmikroskop (17 mnkr) till 2025. Men även på grund av att alla planerad inköp inte genomförts t.ex. ombyggnationer/inredning mm (35 mnkr), disk och robotsystem (16 mnkr).

4. I Budgetunderlaget för 2025-2027 angavs att behov av låneram för 2025 kunde bli upp till 150 mnkr lägre om bidrag beviljades från EU för inköp av superdatorn Arrhenius. Bidraget har beviljats vilket förklarar det lägre behovet 2025.

Investeringarna tillgodoser både universitetets utbildnings- och forskningsverksamhet med en övervikt mot forskning.

Tabell 4 b Verksamhetsinvesteringar (tkr)

	2024 Utfall	2025 Prognos	2026 Beräknat	2027 Beräknat	2028 Beräknat
Verksamhetsinvesteringar					
Datasystem, rättigheter m.m.		1 000	1 000	1 000	1 000
Maskiner, inventarier och installationer m.m.	204 832	688 000	345 000	163 000	183 000
Byggnader, mark och annan fast egendom					
Övriga verksamhetsinvesteringar	17 840	16 000	16 000	16 000	16 000
Summa verksamhetsinvesteringar	222 672	705 000	362 000	180 000	200 000
Finansiering					
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen)	123 969	545 000	195 000	150 000	150 000
Bidrag (2 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen)	98 703	160 000	167 000	30 000	50 000
Finansiell leasing (2 kap. 5 § kapitalförsörjningsförordningen)					
Anslag (uppdelat per post)					
Summa finansiering	222 672	705 000	362 000	180 000	200 000

Investeringarna tillgodoser både universitetets utbildnings- och forskningsverksamhet med en övervikt mot forskning.

Tabell 4 c Särskild information om verksamhetsinvesteringar (tkr)

	Totalt	Ack. utfall	2025 Prognos	2026 Beräknat	2027 Beräknat	2028 Beräknat
Verksamhetsinvesteringar per objekt						
Superdator Arrhenius, NAISS	320 000		320 000			
Expansion superdator Berzelius, NSC	235 000	77 161	32 839	125 000		
Utökning AIDA Data Hub, CMIV	60 000		30 000	30 000		
Elektronmikroskop, IFM	53 000		53 000			
Superdatorer, NSC	51 500		51 500			
Central datalagringsresurs, NAISS	35 000			35 000		
Summa utgifter för investeringar	754 500	77 161	487 339	190 000	0	0
Finansiering						
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen)	358 500		328 500	30 000		
Bidrag (2 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen)	396 000	77 161	158 839	160 000		
Finansiell leasing (2 kap. 5 § kapitalförsörjningsförordningen)						
Anslag (uppdelat per post)						
Summa finansiering	754 500	77 161	487 339	190 000	0	0
Varav investeringar i anläggningstillgångar						
Datasystem, rättigheter m.m.						
Maskiner och inventarier	754 500	77 161	487 339	190 000		
Fastigheter och mark						
Övriga verksamhetsinvesteringar						
Summa investeringar i anläggningstillgångar	754 500	77 161	487 339	190 000	0	0

Investeringarna tillgodoser framför allt universitetets forskningsverksamhet.

I tabellen redovisas planerade enskilda investeringar där investeringsbeloppet överstiger 20 mnkr.

Tabell 5 Lokalförsörjning (tkr)

Redovisning av lokaler	2024 Utfall	2025 Prognos	2026 Beräknat	2027 Beräknat	2028 Beräknat
Area, kvm LOA (exkl. student- och gästförsörjningsbostäder)					
- föregående års utgång	276 014	276 893	275 787	275 153	275 153
- ökning under året	1 195	460	0	0	0
- minskning under året	316	1 566	634	0	0
- vid årets utgång (A)	276 893	275 787	275 153	275 153	275 153
Förbättringsutgift på annans fastighet¹ (mnkr)					
- nyinvesteringar	18	16	16	16	16
- avskrivningar	14	16	16	17	17
Lokalhyra (exkl. student- och gästförsörjningsbostäder)² (mnkr) (B)	587	593	597	588	588
Genomsnittlig hyra (kr/kvm LOA)³ (B/A)	2 120	2 152	2 169	2 137	2 136
Sammanställning av lokalkostnader (exkl. student- och gästförsörjningsbostäder)⁴ (mnkr) (C)					
Genomsnittlig lokalkostnad (kr/kvm LOA)⁵ (C/A)	2 442	2 503	2 570	2 527	2 528
Lärosätets totala kostnader (mnkr) (D)					
Totala externa hyresintäkter (mnkr)	-36	-36	-36	-36	-36
Justerade totala kostnader (mnkr) (D2)	5 240	5 550	5 733	5 831	5 863
Lokalkostnadens andel av verksamhetens totala kostnader⁶	12,8%	12,4%	12,2%	11,9%	11,9%
Lokalkostnadens andel av verksamhetens justerade totala kostnader⁷	12,9%	12,4%	12,3%	12,0%	11,9%

1. En redovisning ska lämnas av det totala utgående beloppet enligt balansräkningens balanspost. Vidare efterfrågas två specifika särredovisningar, nyinvesteringar och avskrivningar.
2. Inklusive avtalade ersättningar vid avflyttning före viss tidpunkt, i fall då sådan beräknas ske, samt eventuella återställningskostnader vid avflyttning.
3. Beräknas som B/A.
4. Redovisas i enlighet med SUHF:s rekommendationer (REK 2014:1, 2015-10-26, dnr 14/069) om lokalkostnader i den del som avser sammanställning av lokalkostnader, se bilaga 2 till rekommendationerna.
5. Beräknas som C/A.
6. Beräknas som C/D.
7. Beräknas som C/D2.

Tabell 6 Avgifter (tkr)						
Verksamhet	Ack. resultat t.o.m. 2024	Resultat 2025	Verksamhetens intäkter 2026	Kostnader som ska täckas 2026	Resultat 2026	Ack. resultat utgående 2026
Avgiftsbelagda verksamheter där intäkterna disponeras av myndigheten och bidrar till att finansiera verksamheten						
<i>Offentligrättslig verksamhet</i>						
Summa offentligrättslig verksamhet			2 300	4 000		
<i>Uppdragsverksamhet</i>						
Summa uppdragsverksamhet			11 794			
Avgiftsbelagda verksamheter där intäkterna disponeras av myndigheten och finansierar en bestämd del av verksamheten						
<i>Offentligrättslig verksamhet</i>						
Summa offentligrättslig verksamhet	-	-	-	-	-	-
<i>Uppdragsverksamhet</i>						
Summa uppdragsverksamhet ¹	4 794	-3 547	136 000	138 500	-2 500	-1 253

Avgiftsintäkter enligt 4 och 15 §§ avgiftsförordningen (1992:191) ska inte redovisas.

1. Avser uppdragsutbildning, uppdragsforskning och utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter.

Akkumulerat överskott t.o.m. 2024 består av överskott i uppdragsutbildning (20 900 tkr) samt av underskott i uppdragsforskning (-453 tkr) och utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter (-15 653 tkr).

Resultatet 2025 utgörs av underskott i uppdragsutbildning (-1 500 tkr) och utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter (-2 500 tkr) samt överskott i uppdragsforskning (453 tkr).

Resultatet 2026 utgörs av överskott i utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter (2 500 tkr) och underskott i uppdragsutbildning (-5 000 tkr).